

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

ก. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ใน 5 ด้าน อันได้แก่

- (1) ด้านการเตรียมการเรียนการสอน
- (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- (3) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
- (4) ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
- (5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ข. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยจำแนกตามตัวแปร ดังนี้

- (1) เพศ
- (2) อายุ
- (3) วุฒิทางการศึกษาสามัญ
- (4) วุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู
- (5) วุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษา
- (6) ประสบการณ์ในการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

(1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำนวน 86 คนจากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan

(2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำนวน 5 คน

ข. เครื่องมือในการวิจัย

(1) รูปแบบของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามดังรายละเอียด ต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เพื่อนำไปใช้กับผู้บริหารของโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาทั้ง 5 ด้าน อันได้แก่ ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

แบบสอบถาม แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ในด้านการเตรียมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้

สร้างขึ้นโดยดัดแปลงจาก ถนอม แสงบุญ (2548:142-148) ไพโรจน์ ดวงสุดา (2530:125-129) สุนทร มุสิกรังสี (2535:19-33) อามีเนาะ มามู (2543:166-177) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูอิสลามศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนอิสลามศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับรายการพฤติกรรมการเรียนการสอนอิสลามศึกษาที่ทำการสอบถาม จำนวน 5 ด้าน อันได้แก่

1. ด้านการเตรียมการเรียนการสอน
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
5. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

(2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามด้วยตัวเองถึงครูอิสลามศึกษาจำนวน 86 คน ตอบแบบสอบถามและส่งคืนมา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 100

(3) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็นสำคัญของแต่ละประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ทั้ง 5 ด้าน อันได้แก่ ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแล้วนำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผล

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จัดหมวดหมู่ตามลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ร้อยละและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและบรรยาย

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในแต่ละด้าน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่า t-test และค่า F-test

5.1 สรุปผลการวิจัย

ระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในด้านต่างๆ ดังนี้

ระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ ยกเว้น ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ด้านการเตรียมการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 รายการและอยู่ในระดับปานกลาง 3 รายการ

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ

1.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในอยู่ในระดับมาก 9 รายการ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 รายการ

1.4 ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 6 รายการและอยู่ในระดับมาก 3 รายการ

1.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ

จะเห็นได้ว่า จุดเด่นของพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอิสลามศึกษา คือ พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม จะสังเกตได้ว่า พฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีเพศ อายุ ระดับวุฒิ การศึกษาสามัญ ระดับวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู ระดับวุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

2.1 พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีพฤติกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าครูอิสลามศึกษาที่เป็นเพศชาย

2.2 พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี กับ ครูผู้สอนที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีความแตกต่างกันโดยครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่าครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี

2.3 พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ของครูที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

2.4 พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มี ระดับวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครูต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

2.5 พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีระดับวุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษาต่างกัน โดยรวมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการเตรียมการเรียนการสอนมีพฤติกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเรียนการสอนด้านการเตรียมการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

2.6 พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

5.2 การอภิปรายผล

จากการวิจัยพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในด้านการเตรียมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

5.2.1 ระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ ยกเว้น ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอามีเนาะ มามู (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส พบว่า ระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา ตามทัศนะของครูสอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีและไม่มีวุฒิปริญญาตรีเห็นว่าในภาพรวมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุไร ชูรัักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าระดับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณิการ์ เนื่องจำนงค์ (2541

: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก พบว่า พฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูวิทยาลัยเทคนิค โดยรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้านปฏิบัติพฤติกรรมในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา ทับจิ้น (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา กลุ่มกรุงธนเหนือ พบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวลี หันสมร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาพร หนูทอง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูเกษตรที่เอื้ออำนวยต่อมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียน พบว่า ครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการสอนที่เอื้ออำนวยต่อมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไรพร พานิชกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนและความต้องการพัฒนาตนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการปฏิบัติพฤติกรรมการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 65) ได้กำหนดบทบาทของครูสอนอิสลามศึกษาทั้งในการเตรียมการสอนวิชาอิสลามศึกษาไว้ล่วงหน้า โดยให้ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ เตรียมสื่อและอุปกรณ์ กำหนดวิธีการประเมินผลตลอดจนเตรียมห้องเรียนและบรรยากาศและที่สำคัญที่สุดครูจะต้องจัดทำแผนการสอนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และยังคงกล่าวต่อไปว่า (2541 : 11) ในการสอนวิชาอิสลามศึกษาครูควรจะเน้นกระบวนการเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะในกระบวนการต่าง ๆ เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จัดให้มีห้องสำหรับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติศาสนกิจ เช่น ละหมาด และวัดผลและประเมินผลโดยใช้เทคนิคการประเมินหลายวิธีเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียนซึ่งสอดคล้องคล้อยกับทีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526 ข : 220) ได้กำหนดภาระหน้าที่ของครูคือให้ครูเตรียมการสอน ดำเนินการสอนโดยใช้เทคนิควิธีกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจตลอดจนการวัดผลและประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าด้วยภาระหน้าที่และบทบาทที่กำหนดให้ครูสอนอิสลามศึกษาต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการ

สอนวิชาอิสลามศึกษาตั้งแต่การเตรียมการสอนไปจนถึงการประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลาย อีกทั้งกระบวนการต่างๆ ในการเรียนการสอนที่ต้องเน้นให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง จึงทำให้ครูสอนอิสลามศึกษามีพฤติกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 1-2) ได้กำหนดเป็นนโยบายให้การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและใช้การนิเทศ 100 % เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ มีการนิเทศอย่างทั่วถึง ต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งเน้น คือ โรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และมีคุณภาพ โดยได้กำหนดกรอบความคิดและนโยบายให้ผู้บริหารทุกระดับ กำกับ ติดตามให้เกิดกระบวนการนิเทศให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยนิเทศในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้และจุดเน้นของแต่ละกลุ่มประสบการณ์และรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง กรองทอง จิรเดชากุล (2550 : 2) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดไว้ในมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาให้ร้อยรัดกัน ทำให้เกิดผลในการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น

การนิเทศอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และมีคุณภาพ อีกทั้งการให้ความสำคัญในการนิเทศภายในโรงเรียนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอิสลามศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มี เพศ อายุ ระดับวุฒิทางการศึกษาสามัญ ระดับวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู ระดับวุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษาและประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยรวมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.ก. : 18) ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติในการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษา คือ จะต้องนิเทศอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ต่อห้องเรียน โดยได้

กำหนด แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในการนิเทศ ด้านการนำหลักสูตรอิสลามศึกษาไปใช้ โดยจะต้องจัดเอกสารประกอบหลักสูตรให้พร้อม ดำเนินการให้มีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการสอน ด้านการเรียนการสอนผู้บริหารจะต้องนิเทศโดยวิธีต่างๆ เช่น การเยี่ยมชมชั้นเรียน การสังเกตการสอน การประชุมปรึกษาหารือ และการสาธิตการสอน และกระตุ้นให้ครูทดลองวิธีสอนใหม่ๆ เป็นต้น และต้องพัฒนาครูเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา โดยวิธีการต่างๆ เช่น การสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้เข้าอบรม ประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการและศึกษาดูงานต่างๆ จึงทำให้ครูอิสลามศึกษามีความพร้อมในการเรียนการสอนตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกลิมผล และซัน (2550 : 118) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูอิสลามศึกษาที่มี อายุ การศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การสอนต่างกันมีพรรณนะไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับผลการวิจัยของสิทธิศักดิ์ เจ๊ะซารี (2536: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ไม่พบข้อแตกต่าง ส่วนครูอิสลามศึกษาที่มีระดับการศึกษาสายสามัญ วิชาชีพครูและวิชาศาสนาต่างกันและมีประสบการณ์การสอนต่างกัน ไม่พบความแตกต่าง

ส่วนพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีพฤติกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าครูอิสลามศึกษาที่เป็นเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูอิสลามศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความกระตือรือร้นและให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าจึงส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีพฤติกรรมการเรียนการสอนที่ดีกว่า และอาจเป็นเพราะภาระงานของครูเพศชายเพิ่มขึ้นทั้งที่เป็นภาระหน้าที่การงาน และภาระทางสังคม อีกทั้งเวลาเรียนไม่พอจึงทำให้ต้องรีบสอนอย่างรวดเร็วเพื่อให้ครบตามจุดประสงค์ที่วางไว้ และวิธีการสอนยังเป็นการสอนแบบเดิมๆ คือ บรรยายและอธิบายตามหนังสือ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและง่าย จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ต้องลดหลั่นไปด้วย

พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีอายุต่างกัน ในด้านการปลูกฝังคุณธรรมและ

จริยธรรมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี กับ ครูผู้สอนที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีความแตกต่างกันโดยครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่าครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูอิสลามศึกษาที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีประสบการณ์การทำงานยาวนานกว่าครูผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี ทำให้มีการสั่งสมประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2521 : 225) ที่ได้กล่าวถึงความสามารถของมนุษย์ว่า ประสบการณ์ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ซึ่งการแสดงความสามารถของมนุษย์นั้นมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์หรืออายุราชการ

พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีระดับวุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษาต่างกัน ในด้านการเตรียมการเรียนการสอนมีพฤติกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเรียนการสอนด้านการเตรียมการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูอิสลามศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรีไม่มีความสันทัดในการเตรียมการสอน การจัดทำเอกสารต่างๆ รวมไปถึงครูอิสลามศึกษาบางคนจบสายสามัญ ทำให้ขาดความรู้ทางด้านอิสลามศึกษา อีกทั้งภาระงานในด้านการสอนและภาระหน้าที่ในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น เพราะต้องรับผิดชอบงานโรงเรียนหลายอย่าง จึงขาดการเตรียมการสอนที่ดี จึงส่งผลให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มี วุฒิการศึกษาอิสลามระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเรียนการสอนด้านการเตรียมการเรียนการสอนดีกว่าครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ผู้วิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในทุกๆ ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และจากผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอิสลามศึกษาในทุกๆ ด้าน โดยรวมมีพฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ครูอิสลามศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน อายุต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน และวุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน จากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยค้นพบ จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ศึกษานิเทศก์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ต้องช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลในวิชาอิสลามศึกษา เพื่อให้มีพฤติกรรมเรียนการสอนในระดับที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโอกาสต่อไป
2. เพื่อให้พฤติกรรมเรียนการสอนอยู่ในระดับที่ดีขึ้นและพัฒนาไปพร้อมๆ กันผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศศรกระดู้นหรือกำซัับให้ครูอิสลามศึกษาที่เป็นเพศชายพัฒนาพฤติกรรมเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
3. ควรจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการและศึกษาดูงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นด้านการเตรียมการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมและด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครูอิสลามศึกษามีความพร้อมในการเรียนการสอนตลอดเวลา
4. ควรมีการจัดอบรมครูอิสลามศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเรียนการสอนในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเตรียมการสอนกับครูที่มีวุฒิทางการศึกษาอิสลามศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี โดยให้มีการเตรียมพร้อมเป็นพิเศษ เนื่องจากหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน คือ การสอน ฉะนั้นจุดเริ่มต้นที่ดีของการสอน คือ การเตรียมการสอนที่ดีและมีคุณภาพ

5. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศควรมีการนิเทศอย่างทั่วถึง ต่อเนื่องและมีคุณภาพด้วยวิธีต่างๆ เช่นการเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตการสอน การประชุมปรึกษาหารือและการสาธิตการสอน และกระตุ้นให้ครูทดลองวิธีสอนใหม่ๆ เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษา ตามทัศนะครูสอนอิสลามศึกษาในเขตการศึกษา 2
2. ควรศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการเตรียมการสอนของครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันเพื่อที่จะได้ทราบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูผู้สอนอิสลามศึกษา
4. ควรศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาที่มีเพศต่างกันในด้านต่างๆ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร พร้อมทั้งวิธีการแก้ไข
5. ควรศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนอิสลามศึกษาโดยวิธีการอื่นๆ เช่น โดยการสังเกตสอบถามฝ่ายวิชาการ หรืออีกหลายๆ วิธีในการทำวิจัย